את סיחן מלך האמרי [illegible] אשר ישב בחשבון [illegible] די כל מלך [illegible]

[illegible] אלהי ישראל [illegible] יהוה צבאות [illegible] ולבן [illegible] ולבן חלך [illegible] ולבן וחצרת ודי זהב [illegible]

הואיל משה באר את התורה [illegible] אחרי הכתו [illegible] יהוה [illegible] ויהי בארבעים [illegible] אלהי אבותכם [illegible]

אלין פתגמיא דמליל משה עם כל ישראל [illegible]

[illegible]

אלין פתגמיא דמליל משה
עם כל ישראל בעברא
דירדנא אוכח יתהון על דחבו
במדברא ועל דארגיזו במישרא
לקביל ים סוף בפארן אתפלו
על מנא ובחצרות ארגיזו על
בסרא ועל דעבדו עגל דדהב:
מהלך חד עשר יומין מחורב אורח
טורא דשעיר עד רקם גיאה:
והוה בארבעין שנין בחד עשר
ירחין בחד לירחא מליל משה עם
בני ישראל ככל די פקיד יי יתיה
לותהון: בתר דמחא ית סיחון מלכא
אמוראה די יתיב בחשבון וית
עוג מלכא דמתנן די יתיב
בעשתרות באדרעי: בעברא
דירדנא בארעא דמואב שרי
משה פריש ית אולפן אוריתא הדא
למימר: יי אלהנא מליל עמנא
בחורב למימר סגי לכון דיתיבתון
בטורא הדין: אתפניאו וטולו לכון
ועולו לטורא דאמוראה ולכל
מגרוהי במישרא בטורא
ובשפילתא ובדרומא ובספר ימא
ארע כנענאה ולבנן עד נהרא
רבא נהרא פרת: חזו דיהבית
קדמיכון ית ארעא עולו ואחסינו
ית ארעא דקיים יי
לאבהתכון לאברהם ליצחק
וליעקב למתן להון ולבניהון
בתריהון: ואמרית לכון בעדנא
ההוא למימר לית אנא יכיל
בלחודי לסוברא יתכון: יי
אלהכון אסגי יתכון והאיתיכון
יומא דין ככוכבי שמיא לסגי:
יי אלהא דאבהתכון יוסף עליכון
כותכון אלף זמנין ויברך
יתכון כמא דמליל לכון:
איכדין אסובר בלחודי
טרחכון ועסקיכון ודינכון:
הבו לכון גברין חכימין וסכלתנין

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל
בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין
פארן ובין תפל ולבן וחצרת ודי זהב: אחד
עשר יום מחרב דרך הר שעיר עד קדש ברנע:
ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר חדש באחד
לחדש דבר משה אל בני ישראל ככל אשר
צוה יהוה אתו אלהם: אחרי הכתו את סיחן
מלך האמרי אשר יושב בחשבון ואת עוג
מלך הבשן אשר יושב בעשתרת באדרעי:
בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר
את התורה הזאת לאמר: יהוה אלהינו דבר
אלינו בחרב לאמר רב לכם שבת בהר הזה:
פנו וסעו לכם ובאו הר האמרי ואל כל שכניו
בערבה בהר בשפלה ובנגב ובחוף הים ארץ
הכנעני והלבנון עד הנהר הגדל נהר פרת: ראה
נתתי לפניכם את הארץ באו ורשו את
הארץ אשר נשבע יהוה לאבתיכם לאברהם
ליצחק וליעקב לתת להם ולזרעם אחריהם:
ואמר אלכם בעת ההוא לאמר לא אוכל
לבדי שאת אתכם: יהוה אלהיכם הרבה אתכם
והנכם היום ככוכבי השמים לרב: יהוה אלהי
אבותכם יסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך
אתכם כאשר דבר לכם: איכה אשא לבדי
טרחכם ומשאכם וריבכם: הבו לכם אנשים

אלה הדברים: לפי שהן דברי
תוכחות ומנה כאן כל המקומות
שהכעיסו בהן למקום לפיכך סתם
הדברים והזכירן ברמז מפני כבודן של
ישר׳: אל כל ישר׳: אילו הוכיח מקצת׳
היו אילו שבשוק אומ׳ אתם הייתם
שומעים מבן עמרם ולא השיבותם
דבר מכך וכך אילו היינו שם היינו
משיבין אותו לכך כנסם כולם ואמ׳
להם הרי כולכם כאן כל מי שיש לו
תשובה ישיב: במדבר: לא במדבר
היו אלא בערבות מואב אלא
במדבר בשביל מה שהכעיסוהו
במדבר שאמרו מי יתן מותנו וג׳:
בערבה: בשביל הערבה שחטאו
בבעל פעור בשטים בערבות מואב:
מול סוף: על מה שהמרו בים סוף
בבואם לים סוף שאמרו המבלי אין
קברים: וכן בנסעם מתוך הים
כשם שנאמ׳ וימרו על ים בים סוף
כדאית׳ בערכין: בין פארן ובין תפל ולבן:
אמ׳ ר׳ יוחנן בן זכאי חזרנו על כל
המקרא ולא מצינו מקום ששמו
תפל ולבן אלא הוכיחן על הדב׳
שתפלו על המן שהוא לבן שא׳
ונפשנו קצה בלחם הקלקל ועל מה
שעשו במדבר פארן על ידי
מרגלים: וחצרות: במחלוקתו של
קרח. ד״א אמ׳ להם היה לכם ללמוד
ממה שעשיתי למרים בחצרות
בשביל לשון הרע ואתם נדברתם
במקום: ודי זהב: הוכיחן על
העגל שעשו בשביל רוב זהב
שהיה להם שנ׳ וכסף הרביתי
להם וזהב עשו לבעל: אחד
עשר יום: אמ׳ להם משה ראו
מה גרמתם אין לכם דרך קצרה
מחורב לקדש כדרך הר שעיר
ואף הוא מהלך אחד עשר
יום ואתם הלכתם אותו בג׳
ימים שהרי בעשרים באייר
נסעו מחורב שנ׳ ויהי בשנה

מהלך חד עשר יומין מן
חורב [illegible] מן
[illegible] רקם [illegible]
על דחטיתון [illegible]
[illegible]
[illegible] יתהון [illegible]
[illegible] בשנין [illegible]
שנין [illegible]

השנית בחדש השני בעשרים [illegible]
ובעשרים ותשעה בסיון שלחו את המרגלים
מקדש ברנע. צא מהן שלשים יום שעשו
בקברות התאוה שאכלו הבשר חדש ימים
ושבעה ימים שעשו בחצרות להסגר של
מרים נמצא בשלשה ימים הלכו כל הדרך
כל כך היתה השכינה מתלבטת בשבילכם
למהר ביאתכם לארץ ובשביל שסרחתם
הסב אתכם סביבות הר שעיר ארבעים שנה
ויהי בארבעים שנה [illegible]
עשר חדש [illegible]
[illegible]
[illegible]

מיעקב שלא הוכיח את בניו אלא סמוך
למיתה שאמ׳ ראובן בני אני אומר לך מפני מה
לא הוכחתיך כל השנים הללו כדי שלא
תניח אותי ותלך ותדבק בעשו אחי
ומפני ארבעה דברים אין מוכיחין
את האדם אלא סמוך למיתה כדי שלא
יהא מוכיחו וחוזר ומוכיחו ושלא יהא
חברו רואהו ומתבייש כדאית׳ בספרי וכן יהושע לא הוכיח
את ישר׳ אלא סמוך למיתה וכן שמואל שנ׳ הנני
ענו בי וכן דוד את שלמה בנו: אחרי הכתו:
אמ׳ משה אם אני מוכיחן קודם שיכנסו לקצת
הארץ יאמרו מה לזה עלינו מה היטיב לנו
אלא לקנתר ולמצוא עילה שאין בו כח להכניסנו
[illegible] המתין עד שהפיל סיחון ועוג לפניהם
[illegible]
[illegible] בחשבון [illegible] סיחון קשה
[illegible]

קשה ואילו היתה עיר אחרת וסיחון שרוי בה
היתה קשה שהמלך קשה. ואילו היתה [illegible]
שהמלך קשה והמדינה קשה: אשר יושב בעשת׳
המלך קשה והמדינה קשה: עשתרות הוא לשון
צוקין וקושי כמו עשתרות קרנים ועשתרות זו היא
עשתרות קרנים שהיו שם רפאים שהכה אמרפל
כמ׳ שנ׳ ויכו את רפאים בעשתרות קרנים ועוג נמלט
מהם הוא שנ׳ ויבא הפליט ומעוג מלך הבשן
שנשאר מיתר הרפאים: עשתרות שמקרים והאיצ׳
זה ושיש ההרי בולטין בראשן כגובה של קרנים
באדרעי שם המלכות: הואיל התחיל כמו
הנה נא הואלתי: באר את התורה בשבעים
לשון פירשה להם: רב לכם שבת בהר הזה כפשוטו ויש
מדרש הרבה לכם גדולה ושכר על ישיבתכם
בהר הזה עשיתם משכן מנורה וכלים קבלתם

תורה מניתם לכם סנהדרין שרי אלפים ושרי
מאות: פנו וסעו לכם זו דרך ערד וחרמה: ובאו
הר האמרי כמשמעו: ואל כל שכניו עמון ומואב
והר שעיר: בערבה זה מישור של יער: בהר
זה הר המלך: בשפלה זו שפלת דרום: ובנגב
ובחוף הים זה אשקלון ועזה וקיסרין וכו׳
כדאית׳ בספרי: עד הנהר הגדל מפני שנזכר
עם ארץ ישר׳ קורהו גדול משל הדיוט אומ׳
עבדו של מלך מלך הדבק לשחוור וישתחוו לך קרב
לגבי דהינא ואידהן: ראה נתתי בעיניכם
אתם רואים איני אומ׳ לכם מאומד
ומשמועה: באו ורשו אין מערער בדבר
ואינכם צריכים למלחמה אילו לא שלחו
מרגלים לא היו צריכים כלי זיין: לאבותיכם